

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — poverjeništvo Ljubljana
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in aprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61 Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list a članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Nove službene instrukcije za šolske nadzornike v Češkoslovaški.

Za delovanje šolskih nadzornikov, so veljala doslej stara pravila, ki so bila v vsaki deželni drugačna. Nova naredba, ki je bila razglašena v prvi letošnji številki »Prosvete« je porušila vse dosedanje predpise in je uvedla v vseh deželah enake službene dolžnosti za deželne inspektorje.

Deželni šolski nadzorniki so člani deželnih šolskih svetov in imajo pravico glasovanja v plenarnih sejah. Priporoča se, da bi se o dvomljivih vprašanjih in važnih rečeh, pri katerih bi se lahko pokazala sporna stran, govorilo v navzočnosti nadzornika in uradnih članov pri sejah celokupnega deželnega šolskega sveta. Na ta način se jim ne jemljejo pravice in se njihovi predlogi pri sejah jako upoštevajo.

Spisi, ki so tudi neposredno pedagoško-didaktičnega značaja ali spisi, ki se tičejo osebnih zadev, pridejo v roke nadzornikom, ki jih samostojno rešujejo. Deželni šolski nadzorniki so člani kvalifikacijskih in disciplinarnih komisij, ki obstojajo pri deželnih šolskih svetih. Udeležujejo se tudi komisijonelnih ogledov v šolskih zadevah.

Ko govorimo o njihovi inspekcijski dolžnosti, ki mora biti in ostati njihova edina, glavna in najvažnejša stran poklica, je pri pomniti, da morajo paziti na to, da so šole praktično urejene in da vršijo svoje naloge, ter da se jih ne bi uporabljalo za politične agitacije ali agitacije narodnih manjšin in za druge strankarske namene.

Da morejo v svojih deželah doseči zaželjene uspehe imajo le-ti večkrat konference, kjer debatirajo o važnih aktualnih zadevah, ki se tičejo posameznih pokrajin, oziroma rešujejo pedagoška vprašanja, na podlagi katerih naj bi se dvignilo šolstvo v vsej državi. Kakor že omenjeno, je njihova prva dolžnost točno vršiti inspekcije, pri katerih je učitelstvu osnovnih in meščanskih šol, kakor tudi profesorjem srednjih šol potrebna opora v pedagoško-didaktičnih vprašanjih, kakor tudi vprašanjih upravljanja šol, ter izdajajo upraviteljem, oziroma ravnateljem ustne ali pisne odloke in v svrhu izboljšanja lokalnih šolskih razmer.

Po končani inspekciji podajo referate, nasvete in predloge pristojnemu višjemu šolskemu svetu, ki jih po pregledu predloži ministrstvu.

Inspekcija se mora ponavljati na šoli večkrat, vendar le v daljših razdobjih, ker nima istega namena in smotra, kakor večkratne inspekcije sreskih šolskih nadzornikov.

Inspekcije deželnih šolskih nadzornikov se vrše na šoli največkrat zaradi sledečih vprašanj: naprava šole, notranja razdelitev šole, prešolanje posameznih vasi iz ene šole v drugo, vzgoja učencev, pouk, šolski obisk, učiteljsko razmerje na šoli, učiteljske konference in skrb za mladino. Sreski šolski nadzornik je dolžan spremljati deželnega šolskega nadzornika na inspekcijah, ako on to zahteva.

V funkcijo deželnega šolskega nadzornika spada tudi pregled delovanja krajevnih

šolskih odborov, mestnih šolskih svetov in sreskih šolskih svetov; vendar nimajo deželni šolski nadzorniki pravice dajati omenjenim odborom in svetom ukaze. Pri polaganju usposobljenostnih izpitov za osnovne in meščanske šole nadzorujejo deželni šolski nadzorniki, ki so lahko prisotni pri izpraševanju in imajo pravico pregledovati kvalifikacijski spisek in vse uradne spise, tičeče se izpitov.

Delovanje širjega sosveta UJU — poverjeništvo Ljubljana.

(Poročilo iz III. seje z dne 31. maja t. l. v Mariboru.)

Otvoritev.

Tov. poverjenik A. Skulj ugotovi, da prisostvuje seji 10 članov ožjega sosveta in 26 zastopnikov okrajnih učiteljskih društev. Svojo odsotnost je opravičilo mežiško učiteljsko društvo. Tov. Gobčeva in Mervič sta javila v smislu § 76. uradniškega zakona izstop iz UJU in iz ožjega sosveta. Širji sosvet sklene, da se jima izreče pismena zahvala.

Po tem pojasnilu otvori tov. poverjenik sejo, toplo pozdravi vse navzoče in imenuje za zapisničarja tov. Blažiča in Kotnika.

V pijetnem govoru se spomni umrlega člana ožjega sosveta, vzornega vzgojitelja in za organizacijo zaslužnega tov. Vladimira Požarja, šolskega upravitelja v Radečah. V znak žalosti in spoštovanja do umrlega tovariša vstanejo navzoči in zakličejo njegovemu spominu »Slava«.

V smislu člena 25. novih pravil poda tov. poverjenik zase in za tovariša Ribičiča in Gruma ostavko na svoj položaj. Širji sosvet vzame ostavko na znanje, vendar pa jih na predlog tov. Hrena poveri, da vodijo svoje posle še do skupščine, kar je bilo sprejeto brez protiglasov.

Tajniško poročilo.

Tajnik tov. Kobal poroča o znani spomenici in statistiki o izvenšolskem delovanju učitelstva, omeni uradniški zakon in vse korake, ki jih je poverjeništvo storilo pred zakonjenjem, likvidacijo Zveze državnih nameščencev in ustanovitev konsorcija za »Naš Glasec«, dalje navaja organizacijo dela, ki se je izvršilo po posameznih odsekih. Posebno je poudaril ustanovitev novega odseka za šolski radio. Omenil je tudi razne nadaljevalne tečaje, ki se bodo vršili med počitnicami, ustanovitev društva »Samopomoč za otroke«, delovanje okrajnih učiteljskih društev, podporno društvo finančnih uradnikov in Kmetijsko matico.

Po debati o tajniškem poročilu je bil sprejet nastopni sklep: Vsa v UJU — poverjeništvo Ljubljana včlanjena društva morajo poslati statistiko o izvenšolskem delu učitelstva do 20. junija t. l. Proti je glasoval tov. Kosin. Po končani debati je glasoval proti tajniškemu poročilu tov. Lapajne.

Blagajniško poročilo.

Blagajnik tov. Grum poroča o stanju aktivnih in pasivnih postavk pri posameznih društvih in apelira na navzoče zastopnike, da poravnajo društva do 10. junija vse obveznosti do poverjeništva.

Ker je Zveza državnih nameščencev likvidirala, odpade za prihodnje leto prispevek

se spomni, da jih še ni preštel. Veli najrazumnejšemu učencu, naj prešteje vse. Ta šteje in našteje 48. Pa zavpijejo vsi, da jih je bilo 49 ko so odšli izpred šole. Učitelja zaskrbi in veli še enkrat prešteti. Učence našteje spet 48. Učitelja oblije znoja. Eden se je izgubil, ali pa sedel v napačni vlak, kajti vstopili so na postaji, kjer se križajo vlaki. Ali pa je morda celo zašel med kolesa. Hitro vstane in sam šteje. Srce mu močno bije med štetjem. Ali našteje 49. Izkaže se, da učenec ni sebe štel. Zarek dobre volje posije na izletnike.

Prične se opazovanje narave in krajev, ki beže mimo. Ali že ob prvih učiteljevih besedah se oglasi Janezek s kota: »Gospod, Mihecu je slabo!« Mihec mora urno v kloset, ali je v klosetu že Pepček, ki ga tudi zvijajo slabosti. Ne gre drugače — Mihec se mora nagniti skozi okno. Preveč so se bili najedli. Že pri čakanju pred šolo so pojedli skoro vse, kar so jim ljubi starši dali za na pot. V voz prilomasti sprevodnik in se jezi na Miha in na izlet in na šole, s katerimi so same sitnosti. Komaj ga učitelj potolaži. Mihec se vrne in milo joka, ker mu je veter klobuk odnesel.

Kolesa udarjajo, izletniki se zibljejo, vpijejo, se čudijo, izprašujejo to, izprašujejo ono. Učitelj odgovarja, uči, privleče zdaj na tem, zdaj na drugem koncu voza učenca za noge spet v voz, ker se je bil predaleč nagibal skozi okno; udari stekljivca po roki, ker vleče za varnostno napravo, obveže nerodno roko, ki si jo je obrezal ob črepinjah

Vsakemu deželnemu šolskemu nadzorniku so točno določene tudi srednje šole, na katerih naj vrši pregled, na strokovnih šolah pa nadzoruje le ono predmetno skupino, ki mu je določena in je zanjo tudi strokovnjak.

V šestih letih morajo pregledati vse šole v svojem okrožju, razen tega pa določujejo tudi naloge pri usposobljenostnih izpitih.

za Zvezo, predlaga pa, da se pobira še nadalje, ker je dohodek od inseratov pičel. Denar ostane poverjeništvu za kritje rednih izdatkov. Sprejeto!

Tov. poverjenik omeni prevzem inventarja bivše Zveze, kar vzamejo navzoči na znanje. Blagajnikovo poročilo je bilo odobreno.

Nova pravila in položaj v organizaciji.

O novih pravilih širji sosvet ni podrobno razpravljal, ker so itak sprejeta in potrjena. Razmotrival je o položaju onih društev, ki niso na sedežu sreskega šolskega nadzornika. Dalje se je ugotovilo, da je izpadel iz pravil širji sosvet, ki je bil važna institucija. Sprejet je bil soglasno sledeči predlog:

»Izvršni odbor UJU v Beogradu pozivamo, da osnutek poslovnika k pravilom udruženja pošlje v razpravo vsem banovinskim sekcijam. Vanj naj se vnese institucija »širji sosvet«.

Novi uradniški zakon.

O novem uradniškem zakonu poroča tov. Dimnik, ki govori predvsem o zgodovini njegovega postanka. Organizacija je stala vedno budno na straži in ukrenila vse, da se je vneslo v zakon, kar je bilo mogoče in da se je izpustilo vse, kar preveč obremenjuje učitelstvo. Omenja draginske doklade poročenih učiteljev, stanarino in naturalna stanovanja, učiteljice ženskih ročnih del, kontraktualne učitelje, učitelje-volonterje in predlog poverjeništva glede zakona o sistematizaciji. Svetuje, da poročene učiteljice, ki so prizadete z odtegljajem stanarine, naredijo pritožbo na državni svet. Isto glede pripravnikov, ki se jim odteguje stanarina.

Pri debati vpraša zastopnik kranjskega učiteljskega društva, kaj je storilo poverjeništvo v zadevi doklad šolskim upraviteljem. Tov. Dimnik pojasni storjene korake.

Pri debati poroča tov. Kobal o dopisovanju posameznih članov s poverjeništvom. Mnoga taka vprašanja bi lahko izostala, ako bi se prizadeti obračali potom društva na poverjeništvo, ki bi odgovarjalo po isti poti, ker bi bili tov. predsedniki o vsem poučeni. Sklene se: Posamezni člani naj pošiljajo informativna vprašanja potom svojega društva na poverjeništvo, ki odgovarja po isti poti. Tako bo kontakt med poverjeništvom in društvu boljši in evidenca točnejša, kajti na poverjeništvo se obračajo tudi nečlani.

Na vprašanje tov. Šestana pojasni tov. poverjenik, da je poverjeništvo že večkrat pokrenilo potrebno, da bi se stanarina pre-

razbite steklenice, pomaga zapirati in odpirati okna pred in po predorih in dospe na cilj betenjen in postaran z edino željo do počitka v srcu.

Cilj je Ljubljana. Tam švigajo avti na vse strani. Učenci stopajo po ulicah v vrstah in se ne menijo ne za avte ne za druga prometna sredstva. Učitelj teka ob vrsti gor in dol, poriva izletnike na pločnik, presliži kletve šoferjev in vpitje voznikov in se oddahne šele ob Prešernovem spomeniku, ko spravi svoje varovance v varen kot ob mostu.

»Sedaj pa glejte, pol ure glejte in se dobro zapomnite vse!« de s hripavim glasom ter se nasloni na ograjo in zapre oči od vsega hudega. Kakor v sanjah vjame besede moidočega gospoda, ki pravi: »Če bi se še enkrat rodil bi šel za učitelja. Ali je prost, ali pa gre s šolo na izprehod!« Ali učitelj je preveč izmučen, da bi mogel odgovoriti. Še veke ne dvigne. Le domov, čimprej domov si želi. Ali dan je dolg.

Pa mine. Ko se truden plazi za učenci spet v železniški voz, ugotovi v duhu, da človek več prenese kot žival, posebno če je ta človek še mlad in trga hlače še po šolskih klopeh. Kajti učenci so divjali v vozu, vstajali, begali sem in tja, iskali najnevarnejša mesta, kot da bi ravnokar stopili s postelje po dobro prespani noči.

Na domačo postajo so dospeli brez nesreč. Zaradi tega jih je čakala tam. Komaj stopijo na pot proti domači vasi, se vsuje ploha. Ni pomoči. Naprej morajo, če ne jih bo zajela noč. Hodijo po blatni cesti, s klo-

nesla od občin na državo, odnosno da bi učiteljstvo prejemalo stanarino z rednimi prejemki, država pa naj bi po svojih organih izterjala od občin določeno stanarino.

Naše gospodarske ustanove.

O delovanju naših gospodarskih ustanov je poročal tov. Hren. Svoje predavanje je naslovil: »Naš gospodarski problem«. V svojem poročilu se je dotaknil vseh učiteljskih gospodarskih ustanov in njih stanja. Prezanimivo in za vse članstvo prekoristno predavanje bo tov. Hren izpopolnil in predaval o njem na banovinski skupščini.

Banovinska skupščina

bo 3. in 4. julija v Ljubljani. Širji sosvet pooblašča ožji sosvet, odnosno vodstvo poverjeništva, da sestavi podrobni dnevni red banovinske skupščine.

Služajnosti.

Tov. tajnik poroča, da je društvo Samopomoč za otroke pripravljeno poslati na zahtevo društva posebnega poročevalca na društvena zborovanja. Dalje poroča o spomenici glede kriminalnih vprašanj, ki jih dnevno časopisje opisuje včasih kvarno za mladino. Spomenica naj pride pred skupščino. Dalje poroča o sklepih mežiškega društva, ki pridejo tudi na skupščini v razpravo.

Z apelom, da vsa v UJU — poverjeništvo Ljubljana včlanjena društva resno razmotrivajo o prihodnji banovinski skupščini in o volitvi nove uprave, se zahvali tov. poverjenik vsem članom za udeležbo na seji in jo zaključil.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — sekcija Ljubljana, dne 8 junija 1931.

Andrej Skulj, s. r.,
poverjenik.

Josip Kobal, s. r.,
tajnik.

Slike z Jadrana in Primorja

12 slik Dalmacije in Primorja v barvotisku po originalih prof. Crnčiča, Kovačevića in Krušlina.

(Z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36.637/25 in O. N. br. 24.998/30 odobrena kot pomožna učila pri zemljepisnem pouku.)

Znižana cena za vso zbirko 296.— Din.

Okrasite s temi slikami šolske prostore! Zbujajte z njimi zanimanje in navdušenje do našega morja! — Velikost vsake slike 45 × 50 cm. Oprema odgovarja potrebi.

Naročila sprejema in izvršuje takoj

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

bukov jim curlja in skozi obleko že sili mokrota.

»No, to pa že ni več krščansko, tako mučiti uboge otročiče,« se oglasi z okna neka gospa, ko gredo čez trg. Učitelj molče lomasti za učenci. Kar bi ji odgovoril, vse bi bilo premalo.

Ko dospo v domačo vas se razbeže na vse strani in učitelj hiti v posteljo. Komaj leže, že zaspi. Ali sredi noči ga vzbudi skrb: Ali so se pa vsi vrnili? Preštel jih nisi! — In mu skrb ne da spati do jutra.

Zjutraj vstane, kosti ga bole, glava mu je težka, v grlu čuti bolečino, v nosu pa nadoh.

Stopi v razred in prvo mu je vprašanje, če so vsi v šoli. Mlinarjev iz sosednje vasi manjka. Učitelja zaskrbi, ali se oddahne, ko izve, da se je bil Mlinarjev vrnil skupno z drugimi. Najbrž leži doma zaradi utrujenosti. Ali se nenedoma odpro vrata in v sobo stopi Mlinarjeva iz sosednje vasi: »Kje je Francelj? Ni ga bilo domov!«

Učitelj omahne na stolu in ne ve kaj bi. Pa pokaže neki učenec skozi okno: »Tamle gre.« Izkaže se, da je Francelj prenočil pri teti, ki je osamljena živeča na koncu vasi. Ni ga pustila v nalivu domov. Mlinarjeva odide in vse je spet po starem.

Ko je učitelj sam z otroci vzdihne sam zase: »Nikoli več!«

Ali komaj izreče že ve, da to ni res in da se k letu maj spet povrne.

J. Ribičič.

L I S T E K Majniški izlet.

Ves mesec se je razred pripravljal za izlet. V računski uri so računali izdatke, seštevali, odštevali in polagoma prehajali v bistvo umnega knjigovodstva; pri zemljepisju so študirali vozno karto, v duhu sledili teku rek, ki jih bodo premostili in se veselili teme predorov in prevratnih gorah; v zgodovinski uri so predelali vsa točna in netočna zgodovinska dejstva in znamenitosti krajev, mimo katerih se bodo vozili; v odmorih so prinašali prispevke za izdatke izleta in ugibali kakšno bo vreme na tem velikem dnevu. Mrzlično razpoloženje se je večalo od dne do dne, tako da je bil učitelj izleta sit, še preden se je začel.

Ko je napolnil dan odhoda, so rogovili otroci pod oknom učiteljevega stanovanja že dve uri pred določeno uro. Ko je pa določena ura odbila, se je izkazalo da manjka temu še to, onemu še ono. Pozabljivci so stekli domov in se vrnili tako, da so morali zaradi tega vsi skoro v dir na eno uro oddaljeno postajo. Tu jih je že pozdravil postajni načelnik: »Ampak, gospod učitelj, zaradi vas vendar ne bo imel vlak zamude!«

Končno so se zbasali v vlak in posedli vsi na en kup. Pol ure jih je učitelj razvrščal po vozu in kmalu je sedel vsak na svojem mestu. Učitelj se oddahne in sam sede. Ali

„Naš rod“ bo ta teden razposlan, pošljite obratno denar za Mladinsko Matico!

Splošne vesti.

TEČAJI ZA UČITELJSTVO OBRTHNIH NADALJEVALNIH SOL.

V Ljubljani, na Tehnični srednji šoli se vršita letos dva tečaja in to: tečaj za mekantilne predmete in drugi del risarskega tečaja (mekansko tehnični). Podrobnosti glede predmetov, ki se poučujejo v obeh tečajih smo objavili v »Prosveti« št. 5. z dne 23. aprila 1931. Pooblašeni smo sporočiti, da pričneta oba tečaja dne 6. julija t. l. Tečaj za mekantilne predmete se vrši od 6. julija do 1. avgusta, a mekansko tehnični od 6. julija do 29. avgusta t. l. V »Prosveti« smo objavili, da se vrši letos prvi del risarskega tečaja (stavbni), vendar je bil ta sklep zaradi naknadno nastalih zaprek spremenjen in se vrši mekansko tehnični tečaj. — Prošnje za oba tečaja naj prosilci naslovijo na kr. rasko upravo, oddelek za obrt in trgovino, vendar naj jih pošljejo direktno na naslov g. Josipa Reiserja, direktorja Tehnične srednje šole v Ljubljani. Kaj naj se v prošnji navede, je razvidno iz članka: »Tečaji za učiteljstvo obrtnih nadaljevalnih sol« v omenjeni »Prosveti«. Reflektanti naj vložijo prošnje takoj, ker jih mora imeti g. direktor Reiser že do 25. junija v rokah. Službeni razpis za oba tečaja izide v najkrajšem času, vendar naj vložijo prošilci prošnje takoj in naj ne čakajo razpisa, ki se utegne zakasnit glede dostavitve na šole.

— **Modernizacija otroških zabavišč in vrtcev.** Kakor smo že poročali, se je vršil v pretečenih dneh poseben tečaj za otroške vrtarice in razstava na državnem ženskem učiteljskem. Tečaj je izborni uspel in se ga je udeležilo 50 otroških vrtaric. O modernem otroškem vrtcu je predavala in ponazarovala gđ. S. Vencajzova, ki vodi otroški vrt državne ženske učiteljske in je strokovnjakinja na tem polju. V lično opremljeni telovadnici so bili izstavljeni izdelki in vzgojni pripomočki za otroške vrtce. Koliko zanimivosti in koliko sredstev za oblikovanje in razvoj otroške duše in intelekta. Vse praktično in potrebno za kretanje v življenju. Pranje in likanje otroških obleke in perila, kar otroci tako radi delajo. Seveda ni manjkalo »punč« in »fantkov«, da jih nato oblečejo. Celo voziček je pri roki, da jih peljejo na izprehod, prav pravilno opremljen, kakor za žive otroke. In ko pridejo domov, gredo v sobo, ki je izdelana iz lepenke, velika, da jih gre po več hkrati v njo. Tudi soba je opremljena z vsem, kar mora biti tudi v pravi sobi. Tako sobo bi moral imeti vsak otrok tudi doma — če mu jo je le mogoče napraviti — in koliko manj bodo imele matere z otroki opravka ter koliko priročajši bodo, ko bodo gospodarili v svojem. Seveda ne manjka štedilnik, okrog katerega se vrte mlade kuharice in gospodinjice. Nekaj posebnega za otroke je mala prodajalnica, ki sliči pravi prodajalni. V njej prodajajo in kupujejo, in sicer z vseh vrst »denarja«, kakor je v prometu. Nadalje je velika menažerija, napravljena doma, v kateri spoznavajo vse živali — tudi po tujem svetu. Aeroplani, čake, sablje, zmaji so seveda predmeti, ki pritegnejo marsikatero otroško dušo nase, da preživi s temi predmeti marsikatero veselo urico. Ne manjka slik za pripovedovanje povesti, ki vtisnejo globoko sled v dušo otroka. Celo vas si zgrade sami v pesku in posnemajo naravo ter si nesluteno polagajo s tem temelje za bodoči domoznanstveni pouk. Originalen je vlak, ki je doma napravljen, iz kolesc filmskega aparata in »špul« šivalnega stroja. Ne manjka kurilnice in ne remize za tramvaj, ki je na enak način zgrajen. Razstava nam tudi pokaže, kako se dajo razglednice uporabiti za pripovedovanje pripovedk. Pri lepljenju so otroci zgradili iz papirja celo vas, ki se nekoliko razlikuje od lesene vasi v pesku, a je kot delo otroka vredno temveč. Brez vojske

za dečke ni igre! Zato nam velika trdnjava prikazuje vse, kar doživljajo vojaki. Vojaki so sicer svinčeni, imajo topove in vse, kar treba, a to ne moti mlade fantazije, da upri-zore pravo vojno. Poleg so za vsakega dečka še konji s palicami (iz lepenke in palice od metle), na katerih tudi sami zajašejo. Najraje pacajo otroci po vodi. To je znano! Zato ne manjka tudi modernega bazena, napolnjenega z vodo, v kateri plavajo žabe in druge vodne živali (iz celuloide), čolni ter kopalci v modernih kostumih. Seveda so ob kraju tudi kabine in prostor za solnčenje. Razne igre, »Gasperl« itd., itd. nam pokazuje moderna sredstva za razširjenje otrokovega obzorja ter za vzgojo in razvitek peterih čutov, v kolikor se zahteva, da prinese otrok razvite čute in obzorje že od doma. — Čas bi bil, da tudi ostali otroški vrtci stopijo na pot, ki jo je pokazal tečaj in razstava v Ljubljani. Enakih tečajev in razstav bi bilo treba še več!

— **Narodna šola Davorina Jenka.** Gosp. minister prosvete je odobril z odlokom O. N. br. 33.704 od 5. maja t. l., da nosi osnovna šola v Cerkljah, srez Kranj, Dravska banovina, naziv: »Davorin Jenko«. Novi naslov se uvede slovesno na Vidov dan ob šolski proslavi 140 letnice in odkritju spominske plošče Davorinu Jenku in Ignacu Boršniku po Glasbeni Matici, oziroma Udruženju gledaliških igralcev. Ob tej priliki izda šola obširno spomenico s temeljitimi životopisi cerkljanskih veljakov: Davorina Jenka, Ignacija Boršnika, Mateja Ravnikarja, Antona Kodra, Jakoba Bedenka, Andreja Vavkna, Simona Robiča, Iv. Frankeja, Iv. Zelezničarja, Iv. Hribarja, Franca Barleta, bratov Hacinov, Josipa Jenka, Iv. Mežana, Jakoba Hočevarja, dr. Fr. Kimovca i. dr., ki so jih opisali povečini strokovni znanstveniki. — Knjigo: »Od Ilirije do Jugoslavije« je naročiti pri šolskem upraviteljstvu v Cerkljah pri Kranju (25 Din).

— **Odkritje spomenika Juriju Fleišmanu.** V vasi Beričevo pod Ljubljano so odkrili 7. junija 1931. skromen spomenik prvemu slovenskemu skladatelju Juriju Fleišmanu pred njegovo rojstno hišo. Na vabilo pripravljalega odbora je poverjenstvo takoj priglasilo svoje sodelovanje. Smatralo je to za svojo dolžnost, ker je bil Fleišman najprej osnovnošolski učitelj. Odkritja sta se udeležila v imenu organizacije poverjenik tov. A. Skulj in tajnik tov. Jos. Kobal. Pred spomenik sta položila venec z napisom: »Za služnemu tovarišu — UJU sekcija Ljubljana. Pri odkritju je sodelovalo učiteljstvo v obli-nem številu.

— **Učiteljstvo II. deške osnovne šole v Ljubljani** je darovalo za Učiteljski dom v Ljubljani po tov. Mlekužu 115 Din. Šolski upravitelj tov. Rudolf Vrabčič iz Verdrenge je poslal 50 Din ob priliki prejema nove plače. Hval vsem in posnemajte! — Jos. Kobal, blagajnik.

— **V Ljubljani je umrl dne 4. junija 1931. Josip Benedek,** nadučitelj v pokojni in član nadzorstva Učiteljske tiskarne itd. po plodnosnem, blaginji naroda in ugledu učiteljskega stanu posvečenem življenju je preminul v 84. letu starosti. Pogreb se je vršil v sredo, dne 10. t. m., ob 17. uri izpred mrtvaške veže državne bolnice. Bodi možu zvestobe in poštenosti časten spomin!

— **Tovarišice — Dvajsetletnice!** Dvajset let je minulo, odkar smo zapustile kot učence šolske klopi in se same vsedle za katedro. Mnogo nas je, ki se skoraj ne poznamo več, saj smo se razkropile na vse strani. Ali ne bi kazalo, da bi se sešle in si prijateljsko stisnile roke? Predlagam sestanek za soboto, dne 4. julija ob 5 uri popoldne v hotelu »Bellevue«. — Poročene, pripeljite s seboj tudi svojo družino — svojo deco, da bo družba bolj pestra. Enako vabim tudi druge tovarišice maturantke iz leta 1911. in tovariše. Veselilo nas bi tudi, ko bi naši gospodje

profesorji nas počastili s svojo prisotnostjo. Vsi prisrčno vabljeni na veselo svidenje! Ako ima kdo kak boljši predlog — pa ž njim na plan! — Anka Celnarjeva, Žalog pri Ljubljani.

— **Maturanti državnega moškega učiteljskega v Ljubljani.** Deset let naše mature je minulo! Po dogovoru se bomo zopet po desetih letih zbrali in proslavili naš prvi decenij mature. Najbolje bi bilo, da bi se zbrali meseca julija v Ljubljani! Eventuelne druge predloge pošljite na moj naslov! Vabljeni so tudi maturanti iz leta 1920. in maturantke iz leta 1921! — Slavko Mrovlj, učitelj, Slovenjgradec.

— **Maturanti goriškega učiteljskega iz leta 1916.** Vojna nas je razpodela po svetu in niti skupno nismo maturirali, vendar bi bilo prav, da se ob 15 letnici mature snidemo, damo tovariški roko in si povemo, kako smo ves ta čas preživeli. — Izgleda, da nas je večina v Jugoslaviji in zato obudimo vsaj s par uricami skupnega kramljanja spomine na »puntarski« letnik goriškega učiteljskega. — Ker se vrši letos pokrajinska skupščina UJU v Ljubljani dne 3. in 4. julija in bo morda ta ali oni med delegati, predlagam, da se sestanemo 4. julija ob 5. uri popoldne na vrtu restavracije »Zvezda« v Ljubljani. Oglasite se vsi, ki se mislite udeležiti sestanka. — Vekoslav Mlekuž, II. državna deška narodna šola v Ljubljani, Cojzova cesta.

— **Pelikan — šolske potrebščine.** Ob koncu šolskega leta je potrebno, da so trgovci, založniki šol obveščeni, kaj naj čez počitnice preskrbijo za bodočo šolsko leto. Najmanj skrbijo imajo učiteljstvo s tem vprašanjem, če opozori trgovca, naj preskrbi »Pelikan« šolske potrebščine, kot vodene, tempera in druge barve, kakor tudi na Pelikan tuše, radirke, čopiče, paste, maso za modeliranje »Nakiplast« itd. Pelikan šolske potrebščine olajšujejo pouk, ker z dobrim materialom je delo lahko. Zato tudi v novem šolskem letu le Pelikan šolske potrebščine!

Učiteljski pravnik.

— **Š Stanarina učiteljstva.** »Z občino sem se pogodila glede stanarine tako, da mi izplačuje mesečno 100 Din namesto 150 Din. Prosim, če naj vložim prošnjo, da bi mi država odtegovala tudi mesečno samo 100 Din, mesto 150 Din.« Tako vprašanje! Odgovor: § 173. zakona o narodnih solah predpisuje za vsakega učitelja po deželi, ki nima stanovanja v naravi, 150 Din stanarine. Toliko Vam tudi sedaj država upravičeno odteguje. Ako ste se pogodili z občino, da Vam plačuje mesečno samo 100 Din, ste postopali samovoljno in to samovoljnost boste plačevali toliko časa, dokler bodo veljali sedanji predpisi, ako se Vas seveda občina ne usmili. Organizacija je članstvo pravočasno svarila pred takimi koraki. Taki slučajni škodujejo tudi ostalemu učiteljstvu.

— **Š Osebna draginjska doklada zakoncev.** O vprašanju prava državnih uslužbencev-zakoncev, ki stanujejo v skupnem gospodinjstvu, do osebne draginjske doklade, je na vprašanje generalne direktorije državnih železnic izdalo finančno ministrstvo pojasnilo št. 39.361 od 5. avgusta 1930. Po tem pojasnilu se mora, če živita uslužbenca-zakonca v skupnem gospodinjstvu, »manjša osebna draginjska doklada zmanjšati, tudi če kraj službovanja ni isti, temveč sta uslužbena v sosednjih občinah. To pa z ozirom na tendenco čl. 11. odločbe ministrskega sveta D. R. št. 42.300/24, po kateri se ena doklada zmanjšuje v tistih primerih, v katerih sta zakonca — zaradi skupnega gospodinjstva — izpostavljena manjšim stroškom, nego bi bili, če bi živela ločeno vsak zase.« Tako torej to službeno pojasnilo finančnega ministrstva, po katerem se računovodstva morajo



ravnati. Čim pa izide uredba o pogojih za pridobitev in izgubo pravice do osebne in rodbinske draginjske doklade, katero predvideva § 28. uradniškega zakona, bo nedvomno tudi to doslej sporno vprašanje pripadlosti osebnih draginjskih dokladov za državne uslužbenca-zakonca, ki žive v skupnem gospodinjstvu, dokončno rešeno.

»Naš Glas«.

— **Š Vojaška služba ni vračunljiva za napredovanje.** Nekemu državnemu uradniku je bila vojaška služba na prošnjo po določbah prejšnjega uradniškega zakona vračunana za osnovno plačo. Ker je pa ministrstvo nato dotičnega uslužbenca, ki bi bil brez vseh vojaških službenih dobi imel manj nego 12 let efektivne državne službe, pomaknilo (seveda še pred 1. aprilom 1931.) v 2. skupino II. kategorije, po starem uradniškem zakonu, je glavna kontrola vložila tožbo na državni svet. — Državni svet je izdal razsodbo, s katero je ministrstvo rešitev o pomaknitvi dotičnega uradnika v 2. skupino II. kategorije razveljavilo. V utemeljevanju razsodbe navaja državni svet doslovno takole:

»Če preidemo k ocenitvi materialnega vprašanja, je državni svet spoznal, da izpodbijani ukaz ni utemeljen v zakonu, to pa iz teh razlogov: Za napredovanje po skupinah položajne plače predpisuje čl. 57. uradniškega zakona (od 31. julija 1923., op. ured.) minimalne roke, katere mora uradnik v uradniški službi izpolniti v nižjih skupinah, da more biti pomaknjen v višjo skupino. Ti roki niso do ločeni čisto slučajno, temveč so jih narekovali potrebe službe, ker višji položaj zahteva tudi večje izkušnje v službi; v katerem minimalnem času jih je pa mogoče si pridobiti, to pa baš predpisuje navedeni čl. 57. uradniškega zakona. — Po tem se torej more za napredovanje po skupinah brez dvoma računati samo tista služba, katero predvideva uradniški zakon od dne vstopa v službo in naprej, ne pa tudi katerakoli druga razen te, dasi se sicer priznava za osnovno plačo in za pokojnino.

Imenovani N. N. pa na dan postavitve ni imel 12 let službe, kolikor se zahteva za 2. skupino II. kategorije, v katero je bil pomaknjen; če se od službenih let odbije čas, katerega je prebil v vojaški službi. Te po spredaj navedenem členu in po čl. 137. v zvezi s čl. 241. uradniškega zakona ni mogoče priznati za napredovanje v skupinah.

Takih slučajev je, kolikor nam je znano, večje število in je glavna kontrola v vseh teh primerih v zadnjem času vložila tožbe na državni svet, ki dosledno enako razsoja in nastavitvene ukaze, oziroma ministrske

Jelici Vuk-Sadarjevi na zadnji poti.

Pomlad je, Jelica! Glej, zelenje in cvetje, vse nežno in dehteče nam opaja srca, budi v nas ono čudno, veliko življenja polno hrepenenje... In ti? Kako? Mar res le tebe ne zbudi več ta sila, le tebi ne da življenja? Saj te je vendar ljubila narava, kot svoje dete, saj si ji bila ti vsa vdana, vsa toplja od njene toplote! A danes? Kako tiha si! Niti ne vidimo te... vsa si potopljena v neprodno temo...

Ne — ne! Vidiš — zdaj te vidim, kot si bila, zdaj čujem tvoje srce, kot da mi trepeče v roki, vse polno žive sile, vse zlato od solčnih žarkov... Dobra, tako dobra in zvesta si bila, Jelica; morda predobra! Da, glej, čudno, zdaj te vidim na vsej tvoji poti. Vidim te, kako stojiš pred deco, ki si jo tako ljubila in vlivala v njih mlade duše zlate nauke, da bi jim bila nekoč pot lažja v življenju. Preliti si hotela vanjo sebe samo s svojo pesmijo, ki ti je bila največji dar božji, največja uteha. Čujem spet tvoj glas, mehak in melodičen, v dušo se mi vpija in v srečo živi...

Bilo je... Še v šolskih klopih sem bila, ko si ti stala pred menoj, polna svetlega ognja, govoreč nam mladim, o čudovitosti tonov, kako nastajajo in kako se naposled združijo v divno pesem. Zapela si nam. In jaz sem z razprtimi očmi strmela vate, čuteči veličino umetnika pred seboj. Pozneje sem bila večkrat v tvoji družbi in tedaj je bila v meni vedno ena sama želja: poslušati tvoje petje...

Pa sem te naposled našla, ko sem prišla na Vrhniko, na svoj prvi službeni kraj

— kot svojo tovarišico! Prva si bila, ki si mi pomagala ob uvajanju v naš težki poklic. Zato sem ti bila vedno hvaležna. Danes, kako nerazumljivo — danes stojim ob tvojem odprtem grobu in ne morem verjeti. Kaj te v resnici ni več med nami?... Poglej, Jelica, ves naš učiteljski zbor je tu, vsi mi pričajo, kaj smo ti se nam oglasili, da nam zapoješ, nas pritegneš k sebi s tisto neodoljivo silo, ki nas je vedno najjače družila s teboj — s tvojo pesmijo... A ti — molčiš!...

Ob zibeli tvoji je moral peti visoko v zraku škranček... Ti si ga slišala in njegova pesem ti je ostala v grlu. Kako, da bi utihnil zdaj tvoj glas... Kako, da bi škrančkova pesem zdaj umrla v tvojem grlu, prav zdaj, ko je ves svet potopljen v eno samo pesem, pesem pomladi, ljubezni in življenja? Ti ne odgovoriš?...

Kako bi govorila, ko so te zaprli v to tesno ječo, tebe, oznanjevalko najblazjega čuvstvovanja človekovega... tebe oznanjevalko večnega življenja v pesmi! Trdo, pretrdo je odkazana pot človeku... Komaj se razcvete v rožo, že pade nanjo slana... Zato se ne moremo posloviti od tebe, čeprav so te nam vzele temne sile, čeprav so nam one zakrile tvoje obličje, ker ti si in ostaneš med nami... Pa nismo samo mi oni, v katerih dušah imaš svoj večni sedež, glej tudi mladina, ki si jo ti vzgajala s toliko požrtvovalnostjo — tudi ona te bo ohranila v svojih mladih srcih, kot vzor dobrote, volje in dela... Naše slovo postaja torej tako samo človeško, saj ti sama si živela in še vedno živiš v kraljestvu ki ni od tega sveta, v kraljestvu z večno lučjo ožarjene pesmi! Zato pa se poslavljamo od tebe, draga Jelica, samo s človeku danimi besedami, poslavljajo se ves učiteljski zbor in vsa hvaležno vdana ti mladina,

dina, ki si ji bila toliko let dobra učiteljica, poslavljamo se v globoki žalosti samo od tvojega telesa z edino, a veliko uteho: saj tvoja duša — duša tvoje pesmi in dela živi in bo živela vedno med nami!

Ljubljana, 30. maja 1931.

Nuša Rapétova.

„Žaromil“ v Ljubljanski operi.

»Čuj, kako si prišla do svojega Žaromila?«

— Veš, zdi se mi, da je prišel sam k meni. Tako bitje se kar pojavja in nenadoma terja ime, dom in družbo...«

(Iz razgovora z avtorico v 125. številki »Slov. Narod«).

Še ne vem prav: morda je bil samo lep slučaj, da nam je dala naša Ruža svojega »Žaromila« baš ob peti obletnici zgodnje smrti kraškega poeta in trpina: Srečka Kosovelca. Na to sem pomislil, ko se je v mraku dvignilo veliko odersko zagrinjalo v ljubljanski operi pred nami...

No, saj veste, da je bila v soboto popoldne krstna predstava »Žaromila«. Premiera mladinske pravljene igre v štirih dejanjih, prav za prav slikah. Kajti ni malenkost, postaviti prvenec mlade avtorice na deske največjega slovenskega gledališča.

V parterju in po ložah so se drenjali drobni mestni otroci in se zibali na mehkih zametastih foteljih kakor razigrani ptički v mladem jutru po vejah. Da, pisan vrbliječ živčav, svetle očke in smeh in godba mladih src in dušic, ki so jim pravljice več

kakor zlati orhi in še več kakor svetli cekini velikih bogatev.

Pa je niso videli ali slišali, namreč navadne šolske povesti ali pravljice, pač pa naš kraški svet v vsej njegovi pravilnosti in sanjski lepoti in čudežnosti: sive kraške skale, ledeno burjo, zveste činčigajce, biserice in dela Dobronada in pogumnega Mitja tam nekje iz kraške globeli. Pa še več: vso to pisano družbo je posekal en sam kozliček Dolgobradec s svojo veliko pametjo:

— Meee!... To je dobro... to je slabo!...

Kajti brez njega bi padla vsa igra in se zrušila vsa ta lepa pravljica v dolgočasje! In po njegovi zaslugi je bilo ravno narobe: smeh, dobri volja in — uspeh od začetka do konca pri velikih in malih, pri vseh. Dolgobradec ne bodo zlepa pozabili, toliko je bil dober in prepričevalen v svoji vlogi in po dobi...

V vsej igri prevladuje pesem, lepa in nepriljena in občutena kakor v zlatih curkih. Tudi vsebinsko ni moralizirajoča, da bi delila nauke in šolsko modrost na vate.

Poleg avtorice so se za mladino potrudili še vsi drugi: režiser O. Šest, Skrbinec, Rakarjeva, Slavčeva, Kukečeva in mali Mitja Gorčev in še skupina drugih na odru.

Nič nismo bili zavidni naši Ruži za cvetje, ki ga je dobila za svojega »Žaromila« sredi predstave.

Po dveh lepih urah v gledališču se je mlada publika malo težko razšla, čeprav polna veselja in navdušenja za vse skrivnosti in prelesti našega kamenitega Krasa tam daleč ob morju valujočem...

Naj bi se torej naš »Žaromil« dobro udomačil na vseh večjih slovenskih mladinskih odrih!

—erj—

Najboljše in najcenejše **olje zoper prah** kakor tudi **šolske gobe, umetniške barve in čopiče** nudi

ORIENT, D.Z.O.Z
LJUBLJANA, Dunajska cesta 14

rešitve razveljavlja. — Objavljamo prednje, ker bi se moglo zgoditi, da se bo zaradi takih razsodb državnega sveta temu ali onemu državnemu uslužbencu popravil položaj v skupini in bi se event. mogel uvrstiti po 1. odst. § 252. novega uradniškega zakona v nižjo položajno skupino, kakor pa je bil na dan 1. aprila 1931. in kakor je bil zato na ta dan tudi uvrščen. — »Naš Glas«.

— § Všetnje 10% stanarine v pokojnino. Odločba splošne seje Državnega sveta z dne 17. maja 1930., št. 21.912/30.: V osnovno za izračunavanje pokojnine po čl. 138. uradniškega zakona (iz leta 1923., op. ured.) je treba v slučaju drugega odstavka 7. člena istega zakona vzeti kot redno stanarino, stanarino iz čl. 35. navedenega zakona, povečano za 10. odstotkov. — »Naš Glas«.

— § Načelne odločbe Državnega sveta: Na splošni seji Državnega sveta, ki se je vršila v dneh 26. in 28. januarja 1931., so bile izdane pod št. 4935/31 naslednje odločbe:

I. »Izjeme v t. 3. odst. 1. pod III. čl. 154. zakona o civilnih uradnikih od 31. julija 1923. veljajo samo za otroke tistih državnih uradnikov, ki so služili po tem zakonu in si po njem pridobili pravico do pokojnine za svojo dečo.«

IV. »Častnikom in ostalim uradnikom vojaško-civilne vrste, se vračuna po čl. 118. zakona o ustroju vojske in mornarice od 9. avgusta 1923. v leta za pokojnino samo tisti čas, katerega bodo ti uradniki prebili v aktivni službi do dne, ko se izda ukaz o upokojitvi.«

V. »Pričeta druga polovica leta iz 2. odstavka čl. 1. zakona o pridobitvi pravice do osebne pokojnine od 1. marca 1929., se mora zaradi lažjega obračuna smatrati kot cela samo pri določitvi odstotka za pokojnino, nikakor se pa ne more vračunati v efektivno dobo državne službe, ki se po prvi alineji spredaj navedenega čl. 1. zahteva za pridobitev pravice do osebne pokojnine.«

VI. »Odstavek 2. čl. 53. zakona o uradnikih in ostalih civilnih uslužbencih (od 31. julija 1923., op. ured.) se more uporabljati tudi v primeru kadar se po službeni potrebi sprejme v državno službo oseba, ki je že prej bila v državni službi.«

Učiteljski pevski zbor UJU.

—pev. Učiteljem-pevcem! Učiteljski pevski zbor bo začel v prihodnjem pevskem tečaju od 2. do 10. julija večati nov program, ki bo obsegal moške, ženske in mešane zborove. Da izpopolnimo zlasti moški zbor vabimo k sodelovanju vse tovariše pevce. Apeliramo za sodelovanje na tovariše iz bivše mariborske oblasti. Zaradi olajšanja posejanja vaj se bodo vršile te izmenične odsleje tudi v Mariboru in Celju. Tovarišem iz oddaljenejših krajev, kakor tudi poročenim se bo po možnosti povrnil del stroškov. Prijave sprejema: Učiteljski pevski zbor UJU Ljubljana — Francišanska ulica 6.

Naša gospodarska organizacija.

—g. Tovarišice, zopet je preminula ena naših tovarišic Jelica Vuk-Sadarjeva. Oddolžno se njenemu spominu in darjmo vsaka 1. Din za »Dom učiteljic«. Mnogo tovarišic je darovalo nedavno umrli tovarišici po 1. Din za »Dom učiteljic«, mesto cvetke na njihov grob, vendar pa še pogrešamo lepo število koleginj. Tovarišice, ako bi prav vsaka izmed nas žrtvovala spominu teh tovarišic po 1. Din, bi nabrle za naš dom 8000 do 10.000 Din. Neznaten dar posameznice bi rešil velik blagoslov za skupnost. — Številka naše položnice je 11.654. Dobite jo na vsaki pošti.

Ga. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 38637/25. in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zemljepisnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krušlinu.

Znižana cena Din 296*—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštnino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obeš na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadrans.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja v otrocih nacionalno zavest z dosegi ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbno šol v Dravski banovini vrši samo: Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

Šolski radio.

—r Radio detektor zastoj. Pod tem naslovom smo opozorili v 42. številki »Učiteljskega Glasnika« šolska upraviteljstva in učiteljsko v 50 km obližju Domžal, da dobi lahko radio detektor zastoj. Na našo vlogo na Radio-Ljubljana, da bi se rezerviralo nekaj radio detektorjev za šolska upraviteljstva, smo prejeli odgovor, da more oddati Radio-Ljubljana brezplačno detektorske aparate le učiteljskim kot osebam. Solam ne moremo dati brezplačnih aparatov in to vsled tega, ker plačuje šola le polovično naročnino. Pripravljeni pa so dati na razpolago tudi šolam aparate po polovični ceni, torej sorazmerno z višino naročnine. Kdor reflektira na brezplačen radio detektor, naj to javi poverjenstvu UJU ali naj se obrne direktno na Radio-Ljubljana, Miklošičeva c. 5. — Pri sprejemu detektorskih aparatov je treba predložiti dovoljenje poštne urada in potrdilo o plačani naročnini — Poslužite se te ugodne prilike.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— LJUBLJANSKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo v četrtek dne 18. t. m. od 8. do 12. ure na II. državni deški osnovni šoli.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LAŠKO bo zborovalo v soboto dne 20. junija ob 8. uri zjutraj na Zidanem mostu. Na dnevnem redu je: a) Poročilo o situaciji in o seji širjega sosveta. b) Poročilo statističnega odseka za izvenšolsko delo o zbranih podatkih c) Tolmačenje novih pravil UJU. d) Poročilo funkcionarjev za poslovno leto 1930./31. e) Likvidacija dosedanjega učiteljskega društva in ustanovitve novega sreskega društva UJU za Laško. f) Volitev upravnega in nadzornega odbora. g) Razne zadeve in slučajnosti. — Na občni zbor vabi odbor vse tovariše in tovarišice (tudi dosihd ob neorganizirane), da vsi prijavimo vstop v novo enotno organizacijo UJU. Treba je z dobrimi vzgledi pokazati, razumevanje in zrelost za vprašanja stanovske solidarnosti. — V svrhu poskusnih volitev se razpošljejo v prihodnjih dneh glasovnice, ki naj jih članstvo do 15. junija vpošlje upraviteljstvu v Laško. — Odbor.

— TOVARIŠICE, NE POZABITE priti v nedeljo 14. t. m. dopoldne ob 10. uri na izredni občni zbor (šentjakobska šola).

Društvo učiteljic.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKO OKRAJ bo zborovalo 13. junija 1931. ob 10. uri v Kozjem. Poleg običajnega, je na dnevnem redu: volitev delegatov za obe skupščini in dvojne predavanj: »O koledarju« (nadaljevanje), tov. Hernaus, in »Razvoj kapitalizma v oblikovanju delovne šole«, tov. Podjavoršek. — Pevska vaja. Ker je to zborovanje zadnje v tem šolskem letu, pričakuje množično udeležbo — odbor.

Poročila:

— PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 11. maja v Ptuj.

Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v okraju 165, število članstva 144, število udeležencev pri zborovanju 94, t. j. 64,82%. Po otvoritvi zborovanja se tov. predsednik spomni umrlega tovariša Troha iz Zavrča. Navzoči se oddolže njegovemu spominu z dvigom raz sedeža.

V svojem kratkem poročilu omeni, da smo s 1. aprilom dobili dolgo pričakovani uradniški zakon, Zakon ima to dobro, da je uradništvo izjednačil. Goreča želja učiteljstva, da bo dobivalo iz državne blagajne tudi stanarino, se ni obistinila.

Vsled novega zakona so se morale v Udruženju vršiti važne izpremembe. Iz vodstva organizacije so morali izstopiti vsi funkcionarji, ki niso aktivni učitelji. Ustanove se banovinske sekcije.

Po določbah novega zakona se bo nehalo stanovsko-politično udejstvovanje organizacije, zato bo na učiteljstvo imelo sedaj priliko, da se temeljito poglubi v notranje strokovne zadeve.

Zaradi vseh teh vidikov bo moralo dati društvo na junijskem zborovanju striktna navodila za skupščino svojim delegatom.

Želeti bi bilo, da se v javnosti ne kritikuje novi uradniški zakon niti v enem niti v drugem oziru.

Kar se tiče statistike izvenšolskega dela učiteljstva, bodo upravitelji šol s svojim učiteljstvom sestavili statistiko izvenšolskega dela svojih šol, ter isto poslali tajnici, da jo izroči naprošenemu referentu.

K dopisu poverjeništvu o predlogih, ki jih je stavilo isto ministrstvo prosvete glede sistematizacije mest se oglasi tov. Musek in stavi ta-le predlog, ki je bil soglasno sprejet:

Članstvo ptujskega učiteljskega društva pogreša pri predlogih ministrstvu prosvete sledeče pereče zadeve:

Učiteljem pripravnikom se je odtegnila stanarina kljub temu, da govori zakon o uradnikih v § 29., da se državnemu uslužbencu, ki ima stanovanje v naravi od države ali samoupravnega telesa, odbije vrednost stanovanja od osebne draginjske doklade. Te pa pripravniki nimajo.

Učiteljicam, poročenim z upravitelji ali učitelji, ki uživajo stanovanje v naravi, se odteguje pri polovični dokladi še stanarina, čeravno one ne uživajo po dosedanjih predpisih ne stanovanja v naravi in ne stanarine od strani krajevnih šolskih odborov.

Prosimo, da poverjeništvu stori vse potrebne korake tako glede pripravnikov, glede stanarine in glede draginjskih doklad poročenih učiteljic, in da se čim prej uredi vprašanje glede cენite stanovanj, kajti sedaj se odteguje za vse celotna za kraj določena stanarina, in to če ima stanovanje tri sobe ali pa kakšno majhno sobico.

O računstvu v nižjih razredih osnovne šole je referirala tov. Kafol Ljudmila. Podajanje je bilo prikupno, snov temeljito obdelana; navzoči so dobili mnogo dobro preizkušenih nasvetov za svoje delo v šoli. Iz vsega referata je bilo geslo: Iz življenja za življenje.

V debati sta govorila tov. Jarc in Majcen. Slednji je priporočal prof. Lavtarjevo metodo, ki da se uvaja celo v berlinskih šolah.

V sklepni besedi meni tov. Kafol, da so metode lahko različne, le prehiteno v snovi in premalo utrujanje je krivo, če uspehi v računstvu niso taki, kot bi morali biti.

Ker je bilo še precej časa, predava tov. Debenak izven dnevnega reda o temi: »Duševnost in duhovno življenje Evrope«.

Snov referata je bila vseskozi zanimiva in aktualna, ter je bil zlasti konec referata govorjen navzočim iz srca.

Tov. Šestan omeni k referatu, da je žalostno, da se pri nas uvajajo tuje kulture, ki nikakor niso prikladne duševnosti našega naroda. Sami iščimo, kaj bi bilo za naš razvoj prikladno, zlasti na polju šolske reforme. Velik zaklad so nam narodne pesmi, ki opozvajo vse lepe lastnosti naših junakov.

V debato je posegel tudi tov. Jurančič, ki ugotavlja, da so pri nas pač take razmere, če hoče domačin nekaj ustvariti, kar bi izboljšalo našo šolo, da ga višje sile potisnejo k tlom, tako, da se gani ne more. Mi smemo samo posnemati, ustvarjati ne smemo.

Tov. Debenak stavi ta-le predlog, ki je bil soglasno sprejet:

Danes je eden zgočih problemov, da zraven »naših« socialnih, ekonomskih in drugih razmer proučimo tudi svojo slovansko dušo in nje posebnosti ter naše rasne značilnosti in odlike, in da po njih uklišeimo prosveto in vzgojo naroda ter tako zgradimo na nam lastnih duševnih elementih nam svojstveno kulturno življenje.

Pri nas pa je vse obrnjeno k zapadu: inteligenca, knjige, razne ustanove, posebno pa šolstvo. Če pa že presajamo iz tujih tal v naša, pa moramo prirediti našim razmeram in potrebam; skratka: prekovati v kovačnicah slovanske duhovnosti. Pribijam: to naj velja posebno za šolstvo!

Iz tega razloga predlagam, da se tudi naš »Popotnik« v tem smislu preobrazi in preobliči, da bo objavjal članke, namige in smernice pri vzgojnem delu, ki so vznikli in se izcimili iz potreb našega šolstva, naših razmer in, ki bodo temeljili in črpali moč iz narodovega življenja. Skratka: da bodo samonikli, samonikli tako, kot so že bili, pa so prenehali biti in kot si jih zopet želimo, ker pač čutimo v sebi tako nujnost in potrebo po njih. Na nas je!

Tov. predsednik izreče zahvalo tov. Kafolovi kakor tudi tov. Debenaku.

Delegatom za pokrajinsko skupščino se volijo tov.: Šterk Davorin, Kaukler Valentina in Jančič Ivo.

Na državno skupščino pa pošlje društvo tov. Šterka. Namestnik za delegate obeh skupščin je tov. Musek Ljudevit.

Prihodnje zborovanje bo v soboto 6. junija v Ptuj. Oficijnemu delu zborovanja, ki se začne ob 9. uri, se priključijo še neoficijni del s kinopredstavo, obiskom muzeja in izletom v Švicarijo.

D. I. Šestan. t. č. preds. Kaukler V., t. č. tajn.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LJUTOMER je zborovalo dne 2. maja 1931. na Kapeli. — Navzočih 74 od 105 članov, t. j. 70,4%.

Tov. predsednik iskreno pozdravi navzoče, zbrane kot na majniškem izletu; posebej zakliče dobrodošlico novim članom: tov. Jandlu iz Apač, Vinku Široni in Bronislavi Najzarjevi iz Sv. Jurja.

Nato omeni zakonitev uradniškega zakona ter ga v kratkem vsestransko očrta.

Zadnji zapisnik se odobri. Rešijo se predlogi zadnjih dveh odborovih sej in došli dopisi. Ob razdelitvi statističnih tiskovin se apelira na članstvo, da jih izvrši natančno,

Učiteljska gospodarska poslovalnica.

posreduje glede nabave:

šolskih potrebščin, zemljevidov in učil, šolskih zvezkov, vrtnega orodja, orodja za ročna dela, kuhinjske posode, pisalnih strojev, štipiljk, knjig vseh vrst, toplomerov, tlakomerov, glasbil, »Vakuum« fizik. ap., gum. predmetov za telovadbo, Fromovih stavnic, »Kosmos« učil itd., itd., itd.

Zveze ima v: Ljubljani, Mariboru, Celju, Pesnici pri Mariboru, Ptuj, Zagrebu, Dunaju (Wien), Stuttgartu in Chemnitzu. Nabavi pa lahko tudi vse druge inozemske izdelke, ki se jih pri nas ne dobi.

Naročila je treba poslati na naslov:

Učiteljska gospodarska poslovalnica v Mariboru. — V kratkem bo pričela poslovati tudi podružnica v Ljubljani.

Zelo koristno bi bilo ako bi poleg šol vsi člani UGP naročili svoje potrebščine potom UGP, ker bi s tem pripomogli, da bomo čimprej pričeli zidati Učiteljske domove.

a po vesti, da bodo pravilen odgovor napadom.

Razpravljalo se je nadalje o prosvetnem programu tov. Spangerja, kakor si je on zamislil delo po odsekih S tem ne bi padlo vse delo na poedince, temveč bi bilo razdeljeno; delal bi vsak v odseku, ki ga veseli. Sledil je koreferat tov. Jandla, v katerem se je poglubil v filozofijo in v katerem dokazuje nujno potrebo samoozbrazbe učitelja; njegov študij filozofije in sociologije, v katerih bo našel smernice za vzgojo. Človek si mora dobiti svoj misel, mora biti autogen, ker le to mu daje vero vase. Cilj vzgoje je razločevanje: lepo — grdo, dobro — zlo. — Po predavanju, ki je bilo z odobravanjem sprejeto, se je razvila še debata in se je nato sklepaio o ustanovitvi odsekov.

Sledilo je zelo zanimivo predavanje tov. Lubeja o zakonu biogeneze. Povedal nas je z njim globoko v tajne narave. Nadaljeval ga bo na prihodnjem zborovanju, ki se bo vršilo v Stogovcih dne 6. junija.

K. Maurič, t. č. preds. Klemenčič M., t. č. tajn.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKO OKRAJ je zborovalo dne 25. aprila 1931. v Kozjem.

Statistika: Učiteljstva v okraju 58, včlanjenih 46, navzočih 32, t. j. 70%.

I. Tov. predsednik pozdravi z velikim veseljem vse navzoče, posebno še 6 novo pristopivših tovarišev(ice): Dvorsky Olgo, Jazbinšek Milico, Kalan Anico, Jenčič Marijo, Raufa Ivana in Sevnik Miro.

II. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

III. Tov. Smolnikarjeva je referirala »O javnem delovanju žene in podrejevanju njene dela«.

Tov. predsednik se ji zahvali za lepo postavljeno predavanje z željo, naj bi o tej temi še katera druga tovarišica povedala svoje mnenje.

IV. Tov. Hernaus nam je povedal nekaj »O koledarju«. Z zanimanjem je sledilo učiteljstvo poučnemu, znanstvenemu predavanju in se še priporočamo tov. za nadaljevanje.

V. Razpravljalo se je o izvenšolskem delu učiteljstva. Predsednik prosi vse navzoče, naj takoj izpolnijo statistične tabele, čim jih prejmejo.

VI. Končno opominja tov. blagajnik članov dolžnike — posebno starejše zamudnike — k vestnemu plačevanju.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo meseca junija v Kozjem.

Alb. Čok, t. č. pred. M. Strašekova, t. č. tajn.

Upravni svet in nadzorstvo Učiteljske tiskarne v Ljubljani javlja tožno vest, da je naš zaslužni in spoštovani tovariš in sotrudnik

Josip Bénédek

nadučitelj v pokoju in član nadzorstva

po plodonosnem, blaginji naroda in ugledu učiteljskega stanu posvečenem življenju preminul v 84. letu starosti.

Pogreb se je vršil v sredo, dne 10. t. m., ob 17. uri izpred mrtvaške veže državne bolnice.

Bodi možu zvestobe in poštenosti časten spomin!

Ljubljana, dne 4. junija 1931.

Posojila daje,

petletna, državnim in samoupravnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače ali pokojnine in zavarovalne življenske police, BEOGRADSKA ZADRUGA, banka in zavarovalnica — zastopstvo „TEHNA“, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

Nove knjige.

—k »O treznostni vzgoji«. Tovariš P. Horn je izdal brošuro »O treznostni vzgoji«. Namenjena je starejšim, zato bi bilo prav do bro, da bi jo krajevni šolski odbori nabavili in razdelili starejšim.

Ena izmed najhujših ran na našem narodnem telesu je pijančevanje. S pijačo so zvezani in posvečeni vsi važnejši dogodki v našem življenju. Od krsta pa do smrti je treba zamakati dobro voljo.

Koliko je že vsakdo izmed nas doživel razočaranje v delu proti alkoholu. Vkljub temu, da peha alkohol večino naših malih ljudi nazdol, povzroči nešteto nesreč in nesoglasij in nam jemlje ugled med svetom, sloni skoro vse delo proti njemu na naših ramah. Pogosto šola dela — dom razdira.

Kako naj dom gradi proti sebi, če pride oče pogosto sam pijan domov. Ali bo pustil očitek na sebi, da je neumen »ker pije«. Saj je včasih le tedaj dostopen otrokom, ko je v »ročcah«. Kaj otrok vse vidi in sliši doma, o tem raje molčim.

Pogosto pozabimo na izrek: Besede mičijo, zgledi vlečejo. Je bilo in bo. Kar želimo doseči pri otrocih, poizkušajmo najprej pri sebi. Z zgledom tudi pri nas malo šepa. Kolikokrat nam napravi največje veselje, če moremo komu vsiliti vino. Pogosto presega tako vsiljevanje vse meje dostojnosti. To se dogaja tudi na izletih, in vendar smo vsi pozorni o škodljivosti alkohola in njegovih posledicah. Vemo pa tudi, kakšen bo naš uspeh v boju proti alkoholu pri odraslih in otrocih, če bomo tako dosledni. Čudna logika. Kmetu in delavcu zamerimo, sebi pa ne.

Na malem prostoru pisec seveda ni mogel obravnavati vprašanja o treznostni vzgoji izčrpnost, to tudi ni namen knjige, ker so za ljudstvo le male in kolikor mogoče konkretno sestavljene knjižice. Namen knjižice je, da se čimbolj razširi med ljudstvom, cena je nizka, pri tem pa ne trpi ne vsebina, ne preglednost in ne lahka umevnost. To ji bo omogočilo, da najde naše delo proti alkoholu vsaj malo razumevanja med ljudstvom, da poišče tudi oporo našega dela med njim. Dobi se jo pri tov. Peru Hornu v Nevljah pri Kačniku po 2 Din.

Izdal bi rad še druga predavanja, ki jih je imel radio, če bi bilo dovolj naročnikov.

Dotakniti se hočem še nekaj vidikov, ki jih je pozabil pisec omeniti. Med vzroki pijančevanja manjka omemba nagonov, ki sta v odraslejši mladini močni, pogosto odločujoča posnemanje odraslih in bahaštvo. Pozabil je omeniti tudi družabnost.

Omenja domačnost. To je poglavje samo zase, ki se začneja pri umnem gospodinstvu. Pri nas se domačnost razbija in mislimo moramo, kako bomo ta temelj družbe okrepili.

Se nekaj bi rad omenil glede treznostnega pokreta. Društva za treznostni pokret so, a uspeh je nezadovoljiv. To pa zato, ker jasno pokaže, kaj hoče. Vzgajati se pa večina ne da, če čuti, da se ga hoče vzgajati. To je pri otrocih in odraslih. Društvo treznosti je prav za prav za nas vodopivec, a pivo, vino in žganjopivcev ne bo ganilo. Treznostna ideja mora v druga društva, ki ji bodo morala posvetiti resno pažnjo in imeti za to posebnega referenta, ki ne bo samo govoril. Treznostna društva naj bi pa skrbela za poglobitev treznostnega vprašanja v drugih društvi. Smatram, da je to edina pot, ki vodi do uspeha.

—k Pierre l'Ermite: Deklica z odprtimi očmi. Ljudska knjižnica 136, Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Izven programa, ki je bil določen za »Ljudsko knjižnico« Jugoslovanske knjižarne v okviru njenih knjižnih zbirk na mesečno plačevanje, je pravkar izšel v doslej običajni zunanji obliki prevod Pierre l'Ermitevega romana »Deklica z odprtimi očmi«. Velja v platno vezana 42 Din, broširana 30 Din. Naročniki »Ljudske knjižnice« v okviru knjižnih zbirk Jugoslovanske

knjižarne na mesečno odplačevanje dobe knjigo s 25% popustom, to je vezano v platno po 31.50 Din, broširano pa po 22.50 Din, vendar tega zneska ni mogoče plačati na obroke, kakor za nobeno s 25% popustom naročeno knjigo.

—k »Novi čovjek«. U književnom dijelu, na 28 strana osvrt se »Novi čovjek« na savremene književne prilike u našoj državi donoseći zanimive studije. Važni su priloci o savremenoj ruskoj emigrantskoj književnosti iz pera S. Bešina, te o ideologiji Kranjčevićeve poezije od Dr. Lovrića. Još se nalaze u listu pozorišna aktovka od Ivana Vlasaka i pjesme od O. F. Čampare, Ive Zice Klaića i Huseina Muratbegovića. Osim svega toga donosi ova revija oko dvadesetak zanimivih bilježaka, a na posebnom prilogu vijesti iz etičkog pokreta. Uredništvo i administracija »Novog čovjeka« nalaze se u Sarajevu, Kralja Aleksandra ul. 53.

—k Victor Hugo: »Leto strahote 1793.« Ljudska knjižnica. V. Hugo, ki je bil pesnik, dramatik in romanopisec, je pomenil v prvi polovici preteklega stoletja revolucionarno in predorno silo francoske književnosti. Kmalu se je dvignil nad svoje sodobnike, ki so ga oboževali (Musset, Gauthier, Sainte-Beuve i. dr.) in je zakraljeval kot prvoboritelj romantične literature. Izmed večjih in pomembnejših del stoji po uspehu v ospredju predvsem njegova »Cerkev naše Ljube Gospe v Parizu«. Roman »Leto strahote 1793.« spada med pisateljeve zgodovinske povesti. Snov je vzeta iz viharne dobe francoske revolucije, vendar bi zamen iskali v romanu zgodbe, ki bi bila kot pripoved v sebi zaključena celota. Cena broš. knjigi 28 Din, vez. 40 Din.

—k Nova kuharska knjiga (brezmesna — vegetarijanska). Prevrat v naši dosedanji kuharski umetnosti, a v zdravstvenem oziru napredek pomeni najnovejša kuhinjska knjiga: Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih. Po spisih dr. med. M. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapiskov (receptov) ge. Berthe Brupbacher-Bircher v Zürichu, priredila Štefanija Humek, učiteljica gospodinjstva. 224 strani, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, cena Din 30.—, vezana Din 40.—. Poleg mnogih nemških zdravnikov propagira znani švicarski zdravnik dr. Birchner-Benner

že nad 30 let z največjim uspehom nauk o prehrani brez mesa, pripravljeni po načinu, ki ustreza sedanjemu stanju vede o prehrani človeštva. On dokazuje, da je v naši dosedanji mesni prehrani mnogo slabega, naravnost usodnega in da moramo marsikatero bolezen ali prerano smrt pripisati na rovaš napačne prehrane. Sploh si je današnja moderna medicina ta nauk zelo osvojila in ga tudi že naši domači zdravniki priporočajo pri raznih obolenjih. V 323 zapisih, ki so vsi skrbno preizkušeni lahko pripravimo jedila, ki popolnoma odgovarjajo vsem zahtevam zdrave, popolne človeške prehrane. Sledi navodilo za peko kruha, preprosti jedilnik (za vsak mesec 4 vzorci) dalje obširnejši jedilnik s pičlo presno zelenjavo ter kratka razprava o presni (nekuhani — surovi) hrani.

—k Jože Pogačnik: »Sinje ozare«. Založila Družba sv. Mohorja. Natisnila Mohorjeva tiskarna v Celju 1931., str. 72. Vezana knjiga stane za člane 15 Din, za nečlane 20 Din.

Pesnik Jože Pogačnik se je med prvimi pojavil v mladem povojnem literarnem svetu; že nad deset let smo se srečavali z njim v naših najboljših revijah, predvsem v »Domu in svetu« in davno je bil že čas, da nam pesnik pokaže svojo celotno podobo. Zato smo veseli njegove drobne zbirke »Sinje ozare«. Pogačnik pa je zbral izmed velikega števila pesmi le tiste, ki so se mu zdele za zbirko nujne. S Pogačnikom je naša povojna književnost dobila nov in izrazito pozitiven dokaz svoje vrednosti.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri **Fr. P. Zajec**, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

N
A
J
N
I
Ž
J
E
C
E
N
E

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Jenajmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjigevno-barvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNICNA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izpričevala itd.) dajte v tisk Učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

Ima v zalogi »Galerijo naših mošt«: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levce, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Gangl, 16. Parma, 17. Kersnik, 18. Maister, 19. Župančič, 20. Strossmayer. Slika 10 Din.

Po znižani ceni!

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, nadomestni deli in pneumatika.



Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje, ponikljanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd.

Prodaja tudi na obroke! — Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

POVSOD NA ZALOGI - TISKOVINE NA ZAHTEVO

Specialno

olje zoper prah

za higienično čiščenje učilnic, laneno olje, firnež, emajlne lake, vse vrste prozornih lakov, oljnate in suhe barve, steklarski kiti in vse v barvarstvo stroko spadajoče blago. Tudi študijske in umetniške barve dobite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja, firneža, lakov in barv
LASTNIK FRANJO MEDIČ — CENTRALA V LJUBLJANI
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale. Podružnice in skladišča v Mariboru in Novem Sadu.

RESTAVRACIJA NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

PRODUK

TOVARNA ZA KIS
A Ježica pri Ljubljani

Zahtevajte pri svojem trgovcu
NATURAL KIS 12%
ali **VINAL KIS 9%**
ter pravi kis za vlaganje.
Priznana najboljši kis!
Engros naročila direktno na tovarno:

Proti odplačilu

na obroke

nudimo prvovrstno angleško in češko manufakturno blago za moška in damska oblačila v najnovejši izbiri.

ZNANO SOLIDNE CENE. PRIPOROCAMO OGLED

Tvrdka NOVAK, Ljubljana
KONGRESNI TRG 15 (nasproti NUNSKE CERKVE)